

ШКАЛАБАНДӢ (МИҚӢСУЗОРӢ)

Дар низоми ИМД ҳолҳои бадастовардаи довталабон аз ҳар субтест тавассути шкалабандӣ (миқёсгузорӣ) ба балҳо баргардонида мешавад. Шкалабандии ҳолҳо барои ҳар субтести алоҳида дар доираи ҳар яке аз гурӯҳҳои ихтисосҳо ва қисмҳо ба роҳ монда мешавад. Ҷадвалҳои мувофиқати ҳолҳо ба балҳо дар сономаи Марказ ба нашр мерасад.

Масалан, дар ИМД-2020 ҷадвали мувофиқати ҳолҳо ба балҳо аз субтести “Забони тоҷикӣ” дар доираи гурӯҳи ихтисосҳои 1-ум – “Табиӣ ва техникӣ” чунин буд:

Ҷадвали 15

Мувофиқати ҳолҳо ба балҳо дар доираи гурӯҳи ихтисосҳои 1-ум – “Табиӣ ва техникӣ” барои субтести “Забони тоҷикӣ”

Ҳол	Бал
0	0
1	1,8765
2	3,7537
3	5,6332
4	7,5150
5	9,3991
6	11,2859
7	13,1754
8	15,0694
9	16,9636
10	18,8613
11	20,7589
12	22,6621
13	24,5656
14	26,4715
15	28,3784
16	30,2891
17	32,2036
18	34,1162
19	36,0280

Ҳол	Бал
20	37,9389
21	39,8468
22	41,7565
23	43,6645
24	45,5716
25	47,4745
26	49,3757
27	51,2753
28	53,1716
29	55,0661
30	56,9563
31	58,8443
32	60,7289
33	62,6118
34	64,4927
35	66,3710
36	68,2486
37	70,1243
38	71,9997
39	73,8749
40	75

Мувофиқи тартиб барои ҳар субтест шумораи ҳадди аксари балҳо муайян шудааст. Барои шкалабандии ҳолҳои ҳар субтест шкалаҳои мувофиқ истифода мешаванд.

Агар довталаб имтиҳони қисми А – имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумӣ (синфи 11-ум)-ро бомуваффақият супорад, аз 4 субтести ин қисм ӯ метавонад ҳамагӣ то 500 балро ба даст орад. Таносуби шумораи имконпазири бештарини балҳо барои субтестҳои қисми А вобаста аз фанни асосии имтиҳонии ихтисосҳое, ки супоридани ҳар 4 субтести қисми

мазкурро талаб мекунад, дар доираи гурӯҳи ихтисосҳо гуногун буда метавонад. Масалан, барои ихтисоси 1020505 – “Информатика” аз гурӯҳи ихтисосҳои 1-ум (табiiй ва техникii) шумораи имконпазири бештарини балҳо, бо ибораи дигар, вазни субтестҳо, чунин аст: субтести “Забони тоҷикii” – 75 бал, субтести “Математика” – 175 бал, субтести “Химия” – 100 бал ва субтести “Физика” – 150 бал. Дар қисми А шумораи имконпазири бештарини балҳои субтести “Забони тоҷикii”, новобаста аз гурӯҳҳои ихтисосҳо ва ихтисосҳо, 75 аст.

Барои ихтисосҳо, ки супоридани ду субтести аввали қисми А (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва қисми В (имтиҳонҳои эҷодii ва маҳорати махсус)-ро талаб мекунад, масалан, ихтисоси 1030201 – “Тарбияи ҷисмонii” аз гурӯҳи ихтисосҳои 5-ум (тиб, биология ва варзиш) шумораи имконпазири бештарини балҳои субтести 1-ум (“Забони тоҷикii”) 75 ва субтести 2-юм (“Биология”) 175 аст. Яъне, барои чунин ихтисосҳо шумораи имконпазири бештарини балҳои субтести 1-ум (“Забони тоҷикii”) 75 ва субтести 2-юм (тибқи гурӯҳи ихтисосҳо) 175 аст. Ҳамин тавр, агар довталаби дорои таҳсилоти миёнаи умумii (синфи 11-ум), ибтидоii ё миёнаи касбii ин ду субтестро бомуваффақият супорад, барои ихтисосҳои супоридани қисми В-ро талабкунанда аз онҳо ҳамагii то 250 балро ба даст оварда метавонад.

Аз 3 субтести қисми Б – имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумии асосii (синфи 9-ум) довталаб метавонад ҳамагii то 300 балро ба даст орад. Таносуби бали имконпазири ҳадди аксар барои субтестҳои қисми Б, вобаста аз фанни асосии имтиҳонии ихтисосҳо дар доираи гурӯҳи ихтисосҳо, метавонад гуногун бошад. Масалан, барои ихтисоси 2020301 – “Забон ва адабиёти тоҷик” аз гурӯҳи ихтисосҳои 3-юм (филология, педагогика ва санъат) шумораи имконпазири бештарини балҳои субтести “Забони тоҷикii” 75, субтести “Адабиёти тоҷик/забони русii” 125 ва субтести “Забони хоричii” 100 аст. Дар қисми Б шумораи имконпазири бештарини балҳои субтести “Забони тоҷикii”, новобаста аз ихтисосҳо, ба истиснои баъзе аз ихтисосҳои гурӯҳи ихтисосҳои 3-юм, 75 аст.

Барои ихтисосҳо, ки супоридани ду субтести аввали қисми Б (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва қисми В-ро талаб мекунад, масалан, ихтисоси 201020131 – “Тарбияи ҷисмонii” аз гурӯҳи ихтисосҳои 5-ум (тиб, биология ва варзиш) низ шумораи имконпазири бештарини балҳои субтести 1-ум (“Забони тоҷикii”) 75 ва субтести 2-юм (“Биология”) 175 аст. Ҳамин тавр, агар довталаби дорои таҳсилоти умумии асосii ин ду субтестро бомуваффақият супорад, барои ихтисосҳо, ки супоридани қисми В-ро талаб мекунад, аз онҳо ҳамагii то 250 балро ба даст оварда метавонад.

Холҳои аз имтиҳони қисми В бадастovarдаи довталабон, ки шумораи имконпазири бештарини онҳо барои ин қисм 100 аст, ба шкалаи 250-балii баргардонда мешавад. Ҳамин тавр, бали умумие, ки барои ихтисосҳои супоридани қисми В-ро талабкунанда аз ҷамъии балҳои аз ду субтести аввали қисми А ё Б (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва аз қисми В бадастovarдаи довталаби ин имтиҳонҳоро бомуваффақият супорида ҳосил мешавад, метавонад то 500 бошад, яъне 250 бал барои ду субтести аввали қисми А ё Б ва 250 бали дигар барои қисми В.

Холҳои аз имтиҳони қисми Г (имтиҳонҳои иловагii тахассусii) бадастovarда ба шкалаи 500-балii баргардонда мешавад. Бали умумие, ки барои ихтисосҳои супоридани қисми Г-ро талабкунанда аз ҷамъии балҳои аз қисмҳои А ва Г бадастovarдаи довталаби ин имтиҳонҳоро бомуваффақият супорида ҳосил мешавад, метавонад то 1000 бошад, яъне 500 бал барои қисми А ва 500 бали дигар барои қисми Г.

Намунаи ихтисосҳо ва шумораи имконпазири бештарини балҳо
аз ҳар як субтести қисми А вобаста аз гурӯҳҳои ихтисосҳо

Рамзи ихтисос	Номи ихтисос	Вазни субтестҳои имтиҳони қисми А			
		А1	А2	А3	А4
Гурӯҳи ихтисосҳои 1-ум (табиӣ ва техникӣ)					
		Забони тоҷикӣ	Математика	Химия	Физика
1020505	Информатика	75	175	100	150
1740206	Истеҳсол, нигоҳдорӣ ва коркарди маҳсулоти растанипарварӣ	75	150	175	100
1540103	Усулҳои физикию химиявӣ ва асбобҳои назорати сифати маҳсулот	75	100	150	175
1690101	Меъморӣ*	75	175	-	-
Гурӯҳи ихтисосҳои 2-юм (иқтисод ва география)					
		Забони тоҷикӣ	Математика	География	Забони хориҷӣ**
125010403	Андоз ва андозбандӣ	75	175	100	150
125010304	Идораи инвеститсияҳои хориҷӣ	75	150	100	175
1020402	География	75	100	175	150
Гурӯҳи ихтисосҳои 3-юм (филология, педагогика ва санъат)					
		Забони тоҷикӣ	Таърих	Адабиёти тоҷик***	Забони хориҷӣ**
123010903	Журналист-тарҷумон	75	100	175	150
1020301	Забон ва адабиёти тоҷик	75	150	175	100
1020306	Забони англисӣ	75	100	150	175
1020307	Забони олмонӣ. Минтақашиносӣ	75	150	100	175
1030304	Олигофренопедагогика. Таърих	75	175	150	100
101020203	Таҳсилоти ибтидоӣ. Санъати мусиқӣ*	75	175	-	-

Рамзи ихтисос	Номи ихтисос	Вазни субтестҳои имтиҳони қисми А			
		А1	А2	А3	А4
Гуруҳи ихтисосҳои 4-ум (ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ)					
		Забони тоҷикӣ	Таърих	Ҳуқуқ	Забони хоричӣ**
123011301	Бойғонишиносӣ	75	175	150	100
1260102	Идораи давлатӣ ва ҳуқуқ	75	150	175	100
1230101	Муносибатҳои байналмилалӣ	75	150	100	175
102010204	Таърих. Забони англисӣ	75	175	100	150
1240101	Ҳуқуқи байналмилалӣ	75	100	175	150
121010104	Улуми Қуръон. Мероси хаттӣ*	75	175	-	-
Гуруҳи ихтисосҳои 5-ум (тиб, биология ва варзиш)					
		Забони тоҷикӣ	Биология	Химия	Физика
1740201	Агрономӣ	75	175	150	100
1790101	Кори табобатӣ	75	150	175	100
2800151	Истифодабарии техника ва таҷҳизоти тиббӣ	75	100	150	175
1030201	Тарбияи ҷисмонӣ*	75	175	-	-

*ихтисос супоридани қисми В (имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус)-ро талаб мекунад;

**забони хоричӣ аз рӯйи интиҳоби довтолаб (яке аз ин чор забон): англисӣ, немисӣ, франсавӣ, арабӣ;

***барои довтолабоне, ки забони имтиҳонсупориашон русӣ аст, ин субтест аз забон ва адабиёти рус ва барои довтолабоне, ки ихтисоси забон ва адабиёти ўзбекро интиҳоб мекунад, ин субтест аз забон ва адабиёти ўзбек аст.

Ҷадвали 17

Намунаи ихтисосҳо ва шумораи имконпазири бештарини балҳо аз ҳар як субтести қисми Б вобаста аз гуруҳҳои ихтисосҳо

Рамзи ихтисос	Номи ихтисос	Вазни субтестҳои имтиҳони қисми Б		
		Б1	Б2	Б3
Гуруҳи ихтисосҳои 1-ум (табиӣ ва техникӣ)				
		Забони тоҷикӣ	Математика	Физика
225013201	Автоматикунонии кори бонк	75	125	100
243010301	Таъминоти барқ дар корхонаҳои саноатӣ	75	100	125
2690101	Меъморӣ*	75	175	-

Рамзи ихтисос	Номи иختисос	Вазни субтестҳои имтиҳони қисми Б		
		Б1	Б2	Б3
Гурӯҳи иختисосҳои 2-юм (иқтисод ва география)				
		Забони тоҷикӣ	Математика	География
225013102	Андоз ва андозбандӣ	75	125	100
2020402	География	75	100	125
Гурӯҳи иختисосҳои 3-юм (филология, педагогика ва санъат)				
		Забони тоҷикӣ	Адабиёти тоҷик/ забони русӣ**	Забони хориҷӣ***
2020301	Забон ва адабиёти тоҷик	75	125	100
2020302	Забон ва адабиёти рус	75	125	100
2020301	Забон ва адабиёти тоҷик	75	125	100
2020302	Забон ва адабиёти рус	75	125	100
2020306	Забони хориҷӣ (забони англисӣ)	75	100	125
2030131	Таълими мусиқӣ*	75	175	-
Гурӯҳи иختисосҳои 4-ум (ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ)				
		Забони тоҷикӣ	Таърих	Забони хориҷӣ***
2020101	Таърих	75	125	100
Гурӯҳи иختисосҳои 5-ум (тиб, биология ва варзиш)				
		Забони тоҷикӣ	Биология	Химия
2790131	Кори ҳамширагӣ	75	125	100
251010101	Экологияи саноатӣ ва истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ	75	100	125
2030201	Тарбияи ҷисмонӣ*	75	175	-

*ихтисос супоридани қисми В-ро талаб мекунад;

**барои иختисоси забон ва адабиёти рус ин субтест аз забон русӣ аст;

***забони хориҷӣ аз рӯи интихоби довтолаб (яке аз ин чор забон): англисӣ, немисӣ, франсавӣ, арабӣ.